

TITO

Titodih ã túyat túutat

¹ Weém, Pablo, Diosdih teo wāhni wā jumuchah, Jesucristoíh doonádih weemdih ã naáwát túutup jī, ã níonitboó Jesúsdih jepahnit, jwī bohéát pahjeh í tái chāyat pínah niijná. ² Dios yeecanni nin baácdih ã chāyat pínah jātih “Wíihwā jeáboó wājeéh páantjeh í jumbipna caá”, át niijíp wut jī. Pánihna, caán táiini doonádih jepahnit páantjeh jeáboó í jumat pínahdih í jéihna caá. ³ Á níoni yeó jáapdih páant ã niijátjidih cāacwādih weemdih ã naáwát túutup jī. Weemdih páant wutni iiguípna jwī bejat déejidih tái ubni caá. ⁴ Pánihna, Jesúih doonádih wā bohénachah joinít, Tito, meém Jesúsdih ma tái jepahap jī.* Meemdih bohéni wā jumuchah, wā wāh yoobát panikhni caá ma jumup. Páant ma jumuchah, nin náodih meemdih wā daác wahna caá. Dios jwī íip, Jesucristo jwiítdih tái ubni biícdih meemdih oinit, í teo wáaca naáh, ma tái jumat pínah niijná.

Tito Creta quewadih moondih ã teo wáacat

⁵ Creta quewaboó biícdih jwī jum láa, caanjih moón Jesúíhwā í tái chāyat pínahdih bohé beedáát ã judh jwahup jī. Páant ã judh jwahuchah jéihnit, meemdih í pebh wā chāwát túutup jī, queétdih ma tái bohéát pínah niijná. Páñih bohénit, ūih tātchina jumat yoobó Jesúíhwā í maáta pínahdih meemdih wā níwat túutup jī. ⁶ Queét ma níonit maáta pínahdih nin pah jumat caá náahap: “Caán yoobópdih chājni

---

* ^{1:4} 2Co 8.23; Gá 2.3; 2Ti 4.10

caá”, cääcwaā ī niijnítih, biíc wilidihjeh bíbohnitdih ma ñíwií. Páant ma ñíonit ī wehbüt Jesúsdih jepahnit, táí chäjnit, yap yohcannit ī jum̄ naáh. ⁷ Jesúih cääcwaādih en daonít, ã naáwátdih bohént pínahdih ñíona, táí chäjnit, “Weém nihat jéihni caá”, niíj jenah joicánnit, biícmantjeh íjccannit, máihcannit, míic maocannit, bií déedihbüt t̄abit bidcannitdih ma ñíwií. ⁸ Pánih ñíona, ūh mæudih bitadih wēi waadát túutnit, túí jenah joí bitadih teo wáacnit, yeejép chäjat jenah joyátdih páantjeh jum̄ah bojnit, táí yoobópdih chäjnit, Dios naáwátdih táí jepahnitdih ma ñíwií. ⁹ Jwī táí bohéátdih jepah cádahcannit ī jum̄ naáh, bita ī bohéátdih joinít, ī weñat pínah niijná. Caán bohéátdih yap yohnitboó ī yeeatdih jéihnit, ī túut nūumbípna caá. Pánihna, Jesúíhwā ī maáta pínahdih ded pah ī chäjatdih táí ennít, ma ñíwií.*

¹⁰ Dawá ī maátadih yap yohnit, táí jenah joí wéhecannit, yeenit caá ī jum̄p. Pánih yeejép chäjnitjeéh jum̄nit, dawá Jesúsdih jepahna yuhna, judíowádih Dios ã w̄tatiji pah quehli nah yapat chóodih judíowā nihcannitdihbüt bóodat túutnit ī jumna caá. Pánihna, ded pah ī chäjat yoobópdih nihcah, queétdih jéihyaat caá náahap, ī túut nūumát pínah niijná. ¹¹ Dinerodihjeh bidnit, queét mácah ī bohéna caá. Páant ī chäjachah, tíic náah ã jumna caá. Páant ī yee bohénachah joinít, dawá neoná, ī weha mána, ī weh biícdih, queétdih jepahnit, táini doonádih ī cádahna caá. Páant queétdih ma bohéát túutca bojoó.

¹² Queét Cretadih moón ded pah ī jum̄matdih nihat cääcwaā ī táí jéihna caá. Jon jātih naóhniboobü,

---

* ^{1:9} 1Ti 3.2-7

ĩjeéh jumnniji yahna, nin pah ãt niij naawap wut jii: “Creta quewadih moón tabit yeenit, yeejép tac behna miic maonit, bádí jeémihnit, ĩ weñat pínahdihjeh chajna, ipsis tewíhcan caá”, ãt niijíp wut jii. ¹³ Páant ã niijátji yoobópdih tigaá. Páant ĩ jummatdih jéihnit, queét Jesúlhwádih ma wép naawá, mácah bohéátdih cádahnit, Jesúsboodih ĩ jwáub jepahat pínah niijná. ¹⁴ Pánih túut náumnnít, jwiít judíowá jwí náowá ĩ jenah joyájtihjeh ĩ naawátjidih, túini bohéátdih yap yohnit ĩ wutatdihbüt ĩ joyáh bojbipna caá.

¹⁵ Dedé jeémátdih, “Caán yeejép caá”, mácah bohéinit ĩ niijichah yahna, Jesúsdih tái jenah joinítboó “Caandíh wá jeéméchah, ã taina caá”, ĩ niij jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahcannitboó yeejép chajna, yeej chajatdihjeh ĩ jenah joiná caá. Pánih jumna, yeejép chajna yahna, “Ã taina caá”, ĩ niij jenah joiná caá. ¹⁶ “Diosdih wá tái jéihna caá”, niijná yahna, yeejép ĩ chajna caá. Páant ĩ chajachah ennit, Diosdih ĩ jéihcatdih jwiítboó jwí jéihna caá. Tabit yeejép chajna, Dios naawátdih yap yohnit, queét tainiboodih ĩ jéih chajcan caá.

2

Titodih tái yoobópdih ã bohéát túutat

¹ Páant yeejép ĩ jumachah jéihnit, meémboó queétdih yoobópdih ma bohénaá. ² Pánih bohéinit, behnit neonádih nin pah ma niij naawá: “Túinijeh jenah joinít, ñi tái chajaá, ‘Caán tái caá’, cääcwa yeebdih ĩ niiját pínah niijná. Yeejép chajat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, Jesúsdih tái jenah joinít, áihwádih oinit, yeejép yapna yahna,

caandíh ñi cádahca bojoó”, ma nijjí. ³ Behnit yaáhdhibut biíc yoobó ma bohénaá, Jesúsdih jepahna, túi chājnít yaádh ñ jumat pínah nijjná. Yeejép doonádih naóhcannit, máihcannit yaádh ñ jumú naáh. Pánih jumnit, queétbut bita yaádhdih téini doonádih ñ bohéna naáh. ⁴ Pánih bohénit, queét behnit yaádhboó japata yaádh buggdíh nin pah ma bohéát támá: “Ñi weha mánadih, ñi wehdhibut ñi oyoó. ⁵ Tái jenah joinít, yéej chājcannit, ñíih muudíh jumnitdih ñi túi en dawaá. Bitadih túi teo wáacnit, ñi weha mánadih túi jepahnit yaádhbut ñi jumú, bita yeebdíh ennit, Dios naáwátdih yeejép ñ naóhcat pínah nijjná”, ñ niíj naáwá naáh.

⁶ Japatadihbüt nin pah ma niíj bohénaá: “Yeejép chājat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, túi jenah joinít ñi jumú”, ma nijjí. ⁷ Meémboó támijeh ma chājaá, meemdíh ñ en yacat pínah nijjná. Yeecan, támijeh ma bohénaá. ⁸ Pánih bohénita, ma túi jenah joyoó, bita meemdíh ñ naóh yaccat pínah nijjná. Páant yoobópdih ma bohénachah ennit, jwiítdih enihcannit ñ naóh yaquíhna yahna, ñ tíicbipna caá.

⁹ Teo wáhnitdih jwah nin pah ma niíj bohénaá: “Ñi maátadih wéi jepahnit, yeejép nijcánjeh, ñi túi teo wáhnú, queét ñ weñat pínah nijjná. ¹⁰ Ñi maátaíh bií déedih ñi náumcá bojoó, ‘Caánboó yoobópdih jumni caá’, queét yeebdíh ñ niíj jenah joyát pínah nijjná. Páant ñi túi chājachah ennit, Dios jwiítdih túi ubniíh bohéátdih bita ñ wéi joibípna caá”, ma nijjí.

¹¹ Dios nihat cääcwädih oi teo wáacna, iiguípna bejnit déejidih á túi ub beedáíhatdih nihat

jwiít cääcwađih āt jéihyanap taga. ¹² Caandíh eníhcannitboó yeejép chäjatdih ī ñinahatdih Dios jwiítdih ā cádahat túutna caá. Pánih cádahnit, yeejép chäjat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, túiniboodíh ā chäjat túutna caá. ¹³ Pánihna, Jesucristo, jwiítdih tái ubni, Dios wěpni bádí ā yeh iigátjih ā jwáub dei júuwáchah, jwī enat pínah yeó jáapdih wēi pāina caá jwī chäjap.* ¹⁴ Caán Jesucristo jwī yéejat jíib būudáátdih jíib chäjna, āt wan wāháp tají,* nihat jwī yéej chäjatdih cádahnit,* āihwā jwī jumat pínah niijná.* Pánih yéej chäjatdih cádahnit, túiniboodíh wēi chäjnit jwī jumbipna caá.

¹⁵ Páant wā niijátdih queétdih ma bohé beedáát pínahdih caá meemdíh wā náah yacap. Pánih bohéra, Jesús ā wěpatjih queétdih ma tái naawá. ī yéej chäjachah ennit, queétdih ma túut nūumát túutú. Páant ma bohénachah, “Caán ā bohéát dedé pínah nihcan caá”, ī niijcá bojoó naáh.

3

Jesúíhwā ded pah ī túi chäjat

¹ Nin pahbüt queét Jesúíhwādih ma niíj bohéraá: “Ñíh baácdih moón maátadih jepahnit, túinidihjeh ñi chäjaá. ² Bitadih yeejép doonádih naóhcan, míic júihcan, bitadih tái teo wáacnit ñi jumá. ‘Weém nihat jéih beedáni caá’, ñi niíj jenah joicá bojoó”, ma niijí.

³ Jon jätih jwiítbüt jenah joicánnit, yap yohnit, yeeatdih joinít, yeejép chäjatdih ñinahnit, jéih

---

* **2:13** 2P 1.1   * **2:14** Mt 20.28; Mr 10.45; Gá 1.4; 1Ti 2.6   * **2:14**

Sal 130.8; Mt 20.28   * **2:14** Ex 19.5; Dt 4.20; 7.6; 14.2; 1P 2.9

cádahcannit jwī jumap jī. Bitadih en jāihnit, en nínah íijnit, bita jwiítdih ī en jāihñuchah jwiítbüt queétdih en jāih jwúubanit jwī jum jwuhap jī.

4-5 Obohjeéhtih, páant jwī jumachah yuhna, Diosboó jwiítdih oinit, Jesucristodih át wah deyanap wut jī, iiguípna jwī bejat déejidih átái ubat pínah niijná. Jwiít jwī tāi chājat jíib át ubcap taga. Obohjeéhtih, jwiítdih jīgah ennit,* Táini Espíritudih jwījeéh á jumat tāutup jī. Pánih jwījeéh jumnit, jwiítdih bádí á teo wáacna caá, jwī yéej chājatdih cádahnit, tāiniboodih jwī chājat pínah niijná.* Pánih chājnit, Dios á weh jwiítdih át jumat tāutup tajī. **6** Jesucristo jwiítdih wén wūhnit, boo pud júohna, á púuh laab béjehchah, Dios Táini Espíritudih át wahap tajī, á wēpatjīh jwiítdih á tāi teo wáacat pínah niijná. **7** Pánih teo wáacnit, jwiítdih oina, “Caán tāini caá”, Dios á niij enat jíib, ájeéh páantjeh jwī jumbipna caá. Pánihna, ájeéh jwī jumat pínahdih jéhna, Jesucristo á jwúub dei júuwát pínahdih jwī wēi pāina caá.

8 Páant wā niiját yoobópdih caá. Pánihna, caandih cǎacwādih ma wēp bohēnaá, Diosdih jepahnit, tāini ī chājat pínah niijná. Wā daacát tāini, oboh jumni naawát nihcah, nihat caandih ī tāi joyó naáh. **9** Pánih joinít, oboh ī jenah joyátjihjeh ī míic júihca bojo naáh. ī nuowā ī wūtnadih, Moisés á wūtatjidihbüt míic wéhenit, ī míic júihñat dedé pínah nihcan caá. Páant ī míic júihñatdih ma joyáh bojoó.

10 Ded yeéb Jesúíhwādih á íijanachah enna, “Páant ma chājca bojoó”, caandih ma niijí. Chéne láajeh

---

* **3:4-5** Dn 9.18   * **3:4-5** Ef 5.26

caandíh páant ma niíj naáwá. Táttimah, ã jwáub yap yohochah enna, caandíh Jesúíhwā ī pej jumca bojo naáh. **11** Pánih íijani táini bohéátdih yap yohna, yeejép chajni ã jumna caá. Pánih yeejép chajnit, caanjéh tigaá yeejép ã jumatdih bitadih ã jéihyanap.

Pablo ã pée naawát

12 Artemas ã bejíhichah, ñi pebhna wā wahbipna caá. Obohjeéhtih, caán ã jéih bejcah, Tíquicodih wā wahbipna caá.* Pánihna, caanná ã juibínachah, meémboó ñahwat jwáub júóhnit, Nicópolis tátchibooó weemdih ma jwääáp. Caán tátchibooó mah noój láa wā jumíhna caá. **13** Zenas, ãih cääcwā ī wutatdih jéhnidih, Apolosdihbüt ma túi teo wáacá.* Pánih teo wáacnit, Jesúíh doonádih naóh jibidih ī bejat pínah jãtih, dedé ī náahatdih queétdih ma wühuá. **14** Jwíjeeh jumnit Jesúíhwā ded pah ī túi chajat pínahdih ī jéihye naáh, yabhcangeh, bitadih ī teo wáacat túut niijná.

Pablo ã pée tuyat túutat

15 Nihat wájeéh jumnit meemdih ī tuyat túutna caá. Caanjíh jumnit jwiítdih oinit Jesúíhwā ī tuyá naáh. Dios yeebdih bádí oinit, ã túi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naawát.

Pablo

---

* **3:12** Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8; 2Ti 4.12   * **3:13** Hch 18.24;
1Co 16.12

Dios ã jáap naáwát tólih New Testament in Cacua

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacua

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
34c9543b-57a6-5290-ab7b-4fa15529a7e2